

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA**

Warszawa, dnia 5 lipca 2017 r.

Druk nr 544

**MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
Mariusz Błaszczak**

**Pan
Stanisław KARCZEWSKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Szanowny Panie Marszałku,

działając na podstawie art. 19 ust. 22 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2016 poz. 1782, z późn. zm.), uprzejmie przedstawiam informację na temat działalności Policji, określonej w art. 19 ust. 1–21 ustawy o Policji, w tym informacje i dane, o których mowa w art. 20 ust. 3 tej ustawy – za 2016 rok.

Z wyrazami szacunku

(-) Mariusz Błaszczak

1. Informacja o działalności Policji, określonej w art. 19 ust. 1-21 ustawy o Policji.

Na podstawie art. 19 ust. 1 *ustawy o Policji*, sąd okręgowy może, w drodze postanowienia, zarządzić kontrolę operacyjną, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji albo Komendanta Centralnego Biura Śledczego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, albo na pisemny wniosek komendanta wojewódzkiego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę składającego wniosek organu Policji. Przy czym, w przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli mogłoby to spowodować utratę informacji lub zatarcie albo zniszczenie dowodów przestępstwa, Komendant Główny Policji, Komendant Centralnego Biura Śledczego Policji albo komendant wojewódzki Policji może zarządzić, po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego prokuratora, kontrolę operacyjną, zwracając się jednocześnie do właściwego miejscowo sądu okręgowego z wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie. W razie nieudzielenia przez sąd zgody w terminie 5 dni od dnia zarządzenia kontroli operacyjnej, organ zarządzający wstrzymuje kontrolę operacyjną oraz dokonuje protokolarnego, komisyjnego zniszczenia materiałów zgromadzonych podczas jej stosowania (art. 19 ust. 3 ustawy o Policji).

Kontrola operacyjna może być zarządzona wyłącznie przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, podejmowanych przez Policję w celu zapobieżenia, wykrycia, ustalenia sprawców, a także uzyskania i utrwalania dowodów ściganych z oskarżenia publicznego, umyślnych przestępstw - wymienionych w art. 19 ust. 1 *ustawy o Policji*, gdy inne środki okazały się bezskuteczne albo będą nieprzydatne.

Jednocześnie należy wskazać, że na początku 2016 roku zostały znowelizowane przepisy ustawy o *Policji* dotyczące stosowania przez Policję kontroli operacyjnej.

Pierwsza z nowelizacji, tj. ustawa z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 147) miała na celu dostosowanie polskiego porządku prawnego do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 lipca 2014 r., sygn. akt K 23/11, w którym Trybunał stwierdził, że wybrane przepisy ustaw regulujących funkcjonowanie służb państwowych uprawnionych do stosowania kontroli operacyjnej¹ są niezgodne z Konstytucją RP, w szczególności dlatego, że nie przewidują gwarancji niezwłocznego, komisyjnego i protokolarnego zniszczenia materiałów zawierających informacje objęte zakazami dowodowymi, co do których sąd nie uchylił tajemnicy zawodowej bądź uchylenie było niedopuszczalne.

Uchwalona nowelizacja zawiera rozwiązania prawne, które dookreśliły obowiązujące w służbach procedury, jak i wprowadziły całkiem nowe zasady postępowania w zakresie stosowania kontroli operacyjnej zgodne z wytycznymi zawartymi w wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Do wprowadzonych zmian w procedurze stosowania przez Policję kontroli operacyjnej należą w szczególności: określenie zamkniętego katalogu środków prowadzenia kontroli operacyjnej, wprowadzenie zasad postępowania z materiałami z kontroli operacyjnej, które mogą zawierać informacje objęte tajemnicą wykonywania zawodu zaufania publicznego, czy też ograniczenie długości okresu prowadzenia kontroli operacyjnej.

Ponadto ustawą z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 437) zostały uchylone przepisy art. 19 ust. 15a–15e ustawy o Policji związane z karnoprosesową procedurą wykorzystania dowodów uzyskanych w wyniku stosowania przez Policję kontroli operacyjnej, w szczególności ustanawiające odrębny tryb wykorzystania w postępowaniu karnym uzyskanego dowodu popełnienia innego przestępstwa niż objęte zarządzeniem kontroli operacyjnej, albo przestępstwa popełnionego przez inną osobę².

Natomiast w dniu 27 kwietnia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 768), której celem jest poprawa efektywności mechanizmów służących pozbawianiu sprawców przestępstw korzyści osiągniętych z popełnienia czynów zabronionych. Na mocy ww. ustawy – poprzez nowelizację ustawy o Policji - rozszerzono katalog przestępstw, w przypadku których możliwe będzie zarządzenie kontroli operacyjnej oraz dodano dodatkowy cel prowadzenia kontroli operacyjnej – ujawnienie mienia zagrożonego przypadkiem w związku z określonymi kategoriami przestępstw³.

¹ Ustawy: o Policji, o Straży Granicznej, o kontroli skarbowej, o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym oraz o Służbie Celnej.

² Uchyłony art. 19 ust. 15 c ustawy o Policji stanowił, że:

„Jeżeli w wyniku stosowania kontroli operacyjnej uzyskano dowód popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, w stosunku do którego można zarządzić kontrolę operacyjną, popełnionego przez osobę, wobec której była stosowana kontrola operacyjna, innego niż objęte zarządzeniem kontroli operacyjnej, albo popełnione przez inną osobę, o zgodzie na jego wykorzystanie w postępowaniu karnym orzeka postanowieniem sąd, który zarządził kontrolę operacyjną albo wyraził na nią zgodę w trybie określonym w ust. 3, na wniosek prokuratora, o którym mowa w ust. 1.”

³ Zmiana dotyczy:

- przestępstw określonych w art. 178–183 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636, z późn. zm.) oraz art. 99–100 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach

W 2016 r. organy Policji uprawnione do wnioskowania o kontrolę operacyjną zarejestrowały **9506** wniosków i zarządzeń o zastosowanie kontroli operacyjnej (w 2010 r. – 8339, w 2011 r. – 7370, w 2012 r. – 5995, 2013 r. – 6814, 2014 r. – 7975, 2015 r. – 8945).

W omawianym okresie **174** wnioskom nie nadano dalszego biegu ze względu na ustanie przyczyn stosowania kontroli operacyjnej.

Spośród zarejestrowanych wniosków - **174** nie uzyskało zgody na zarządzenie kontroli operacyjnej (w 2010 r. – 285, w 2011 r. – 563, w 2012 r. – 239, w 2013 r. – 245, w 2014 r. – 192 w 2015 r. – 252), z czego:

- **138** – właściwego prokuratora (w 2010 r. – 251, w 2011 r. – 464, w 2012 r. – 231, w 2013 r. – 227, w 2014 r. – 179, w 2015 r. – 234),
- **36** – sądu okręgowego (w 2010 r. – 34, w 2011 r. – 99, w 2012 r. – 8, w 2013 r. – 18, w 2014 r. – 13, w 2015 r. – 18).

Ogółem w 2016 r. zarządzono **9332** kontroli operacyjnych⁴ (w 2010 r. – 8053, w 2011 r. – 6807, w 2012 r. – 5724, w 2013 r. – 6540, w 2014 r. – 7215, w 2015 r. – 8000), w tym:

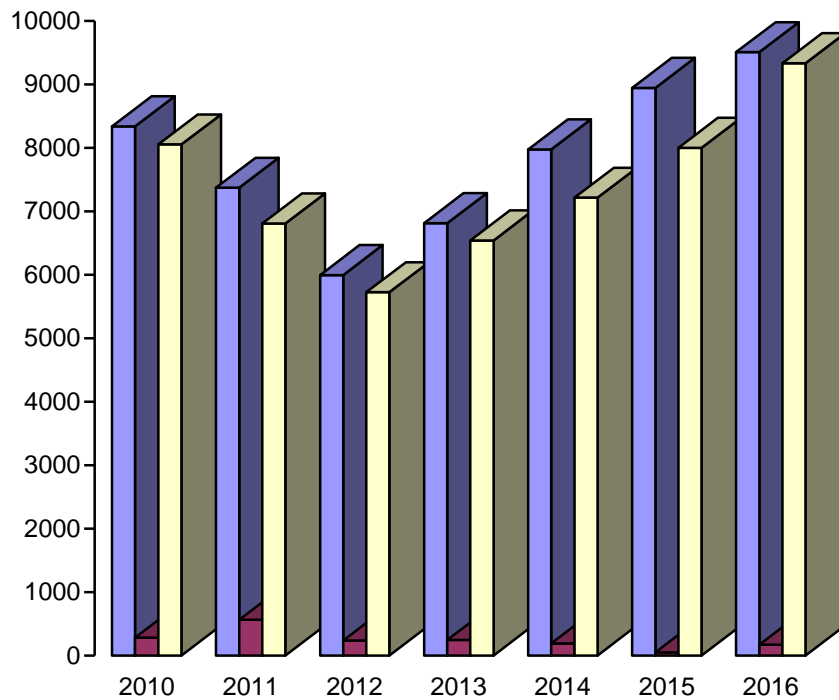
- **7102** - w trybie art. 19 ust. 1 *ustawy o Policji*, tzw. tryb zwykły (w 2010 r. – 6312, w 2011 r. – 5571, w 2012 r. – 4307, w 2013 r. – 4927, w 2014 r. – 6257, w 2015 r. – 6809),
- **1279** - w trybie art. 19 ust. 3 *ustawy o Policji* - przypadki niecierpiące zwłoki, czyli zarządzenie kontroli operacyjnej przez właściwy organ Policji, po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego prokuratora, z jednoczesnym zwróceniem się do właściwego miejscowo sądu okręgowego z wnioskiem o wydanie postanowienia (w 2010 r. – 1741, w 2011 r. – 1236, w 2012 r. – 920, w 2013 r. – 932, w 2014 r. – 958, w 2015 r. – 1191).

wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1639, z późn. zm.),

- przestępstw przeciwko obrotowi gospodarczemu, określonych w art. 296–306 Kodeksu karnego, powodujących szkodę majątkową lub skierowanych przeciwko mieniu, jeżeli wysokość szkody lub wartość mienia przekracza pięćdziesięciokrotną wysokość najniższego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie odrębnych przepisów,

- przestępstw, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1–8 ustawy o Policji lub, o których mowa w art. 45 § 2 Kodeksu karnego albo art. 33 § 2 Kodeksu karnego skarbowego – w celu ujawnienia mienia zagrożonego przepadkiem w związku z tymi przestępstwami.

⁴ Informacja na temat ogólnej liczby zarządzonych kontroli operacyjnych obejmuje również dane dotyczące zarządzeń o przedłużeniu kontroli operacyjnej.

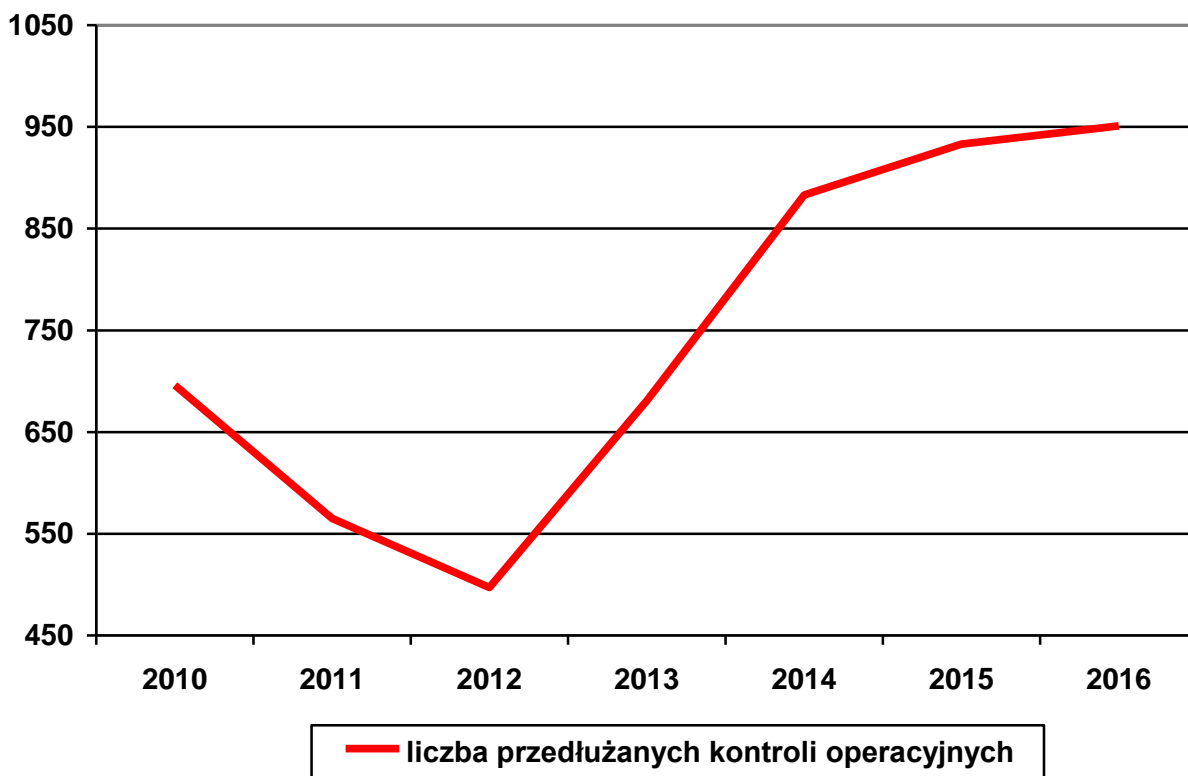
■ liczba zarejestrowanych wniosków i zarządzeń o zastosowanie kontroli operacyjnej
■ liczba wniosków które nie uzyskały zgody na zastosowanie kontroli operacyjnej
■ liczba zarządzonych kontroli operacyjnych

Zgodnie z art. 19 ust. 8 *ustawy o Policji*, kontrolę operacyjną zarządza się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Sąd okręgowy może, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji, Komendanta Centralnego Biura Śledczego Policji albo komendanta wojewódzkiego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego prokuratora, na okres nie dłuższy niż kolejne 3 miesiące, wydać postanowienie o jednorazowym przedłużeniu kontroli operacyjnej, jeżeli nie ustały przyczyny tej kontroli.

Do czasu wejścia w życie ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. *o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 147)*, na mocy art. 19 ust. 9 *ustawy o Policji*, w uzasadnionych przypadkach, gdy podczas stosowania kontroli operacyjnej pojawiły się nowe okoliczności istotne dla zapobieżenia lub wykrycia przestępstwa albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa, sąd okręgowy, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, mógł wydać postanowienie o kontroli operacyjnej przez czas oznaczony również po upływie ww. okresów. Natomiast w obecnym stanie prawnym, zgodnie z art. 19 ust. 9 *ustawy o Policji*, w uzasadnionych przypadkach, gdy podczas stosowania kontroli operacyjnej pojawią się nowe okoliczności istotne dla zapobieżenia lub wykrycia przestępstwa albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa, sąd okręgowy, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może, również po upływie okresów, o których mowa w ust. 8, wydawać kolejne postanowienia o przedłużeniu kontroli operacyjnej na następujące po sobie okresy, których łączna długość nie może jednak przekraczać 12 miesięcy.

W 2016 r. ogółem dokonano przedłużeń **951** kontroli operacyjnych (w 2010 r. – 696, w 2011 r. – 565, w 2012 r. – 497, w 2013 r. – 681, w 2014 r. – 883, w 2015 r. – 933), z czego:

- **938** w trybie określonym w art. 19 ust. 8 *ustawy o Policji* (w 2010 r. – 672, w 2011 r. – 518, w 2012 r. – 488, w 2013 r. – 672, w 2014 r. – 852, w 2015 r. – 890),
- **13** w trybie określonym w art. 19 ust. 9 *ustawy o Policji* (w 2010 r. – 24, w 2011 r. – 47, w 2012 r. – 9, w 2013 r. – 9, w 2014 r. – 31, w 2015 r. – 43).

W 2016 r. zarejestrowane zarządzane kontrole operacyjne dotyczyły:

- przestępstwa narkotykowej (*ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii*) – 4549,
- przestępstwa przeciwko mieniu (art. 280 – 282 kk, art. 285 § 1 kk, art. 286 § 1 kk) – 1684,
- przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu (art. 252 § 1 – 3 kk, art. 258 kk) – 1018,
- przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu (art. 296 § 1 – 3 kk, art. 296a § 1, 2 i 4 kk, art. 299 § 1–6 kk, art. 107 § 1 kks) – 1001,
- przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu (art. 148 – 150 kk) – 424,

- przestępczości przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego (art. 223 kk, art. 228 § 1 i 3 – 5 kk, art. 229 §1 i 3 – 5 kk, art. 230 § 1 kk, art. 230a § 1 kk, art. 231 § 2 kk) – 224,
- przestępczości przeciwko wolności (art. 189 kk, art. 189a kk,) – 183,
- przestępczości przeciwko wolności seksualnej (art. 202 kk) – 85,
- przestępczości przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu (art. 163 § 1 i 3 kk, art. 164 § 1 kk, art. 165 § 1 i 3 kk, art. 166 kk, art. 167 kk) – 83,
- przestępczość przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi (art. 310 § 1, 2 i 4 kk) – 65,
- przestępczości przeciwko wymiarowi sprawiedliwości (art. 232 kk, art. 233 § 1, 1a, 4 i 6 kk, art. 234 kk, art. 235 kk, art. 236 § 1 kk, art. 238 kk, art. 239 § 1 kk, art. 240 § 1 kk, art. 245 kk, art. 246 kk) – 16.

W roku 2016 spośród wszystkich stwierdzonych przez Policję przestępstw 25,8% stanowiły przestępstwa objęte katalogiem określonym w art. 19 ust. 1 ustawy o Policji (w 2015 r. było ich 25,9%). Zarządzonych zostało natomiast 9332 kontroli operacyjnych (w 2015 r. - 8000), co stanowi 1,2% kontroli operacyjnych w stosunku do ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych w 2016 r. (w 2015 r. – 0,9%) oraz 4,6% w stosunku do przestępstw stwierdzonych za katalogu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o Policji (w 2015 r. – 3,7%). Powyższe potwierdza, że kontrola operacyjna jest stosowana w przypadku najpoważniejszych przestępstw, wymienionych w art. 19 ust. 1 ustawy o Policji, tylko gdy inne środki okazały się bezskuteczne albo byłyby nieprzydatne.

W 1549 przypadkach uzyskano dowody do celów postępowania.

2. Informacja o działalności Policji, określonej w art. 20 ust. 3 ustawy o Policji.

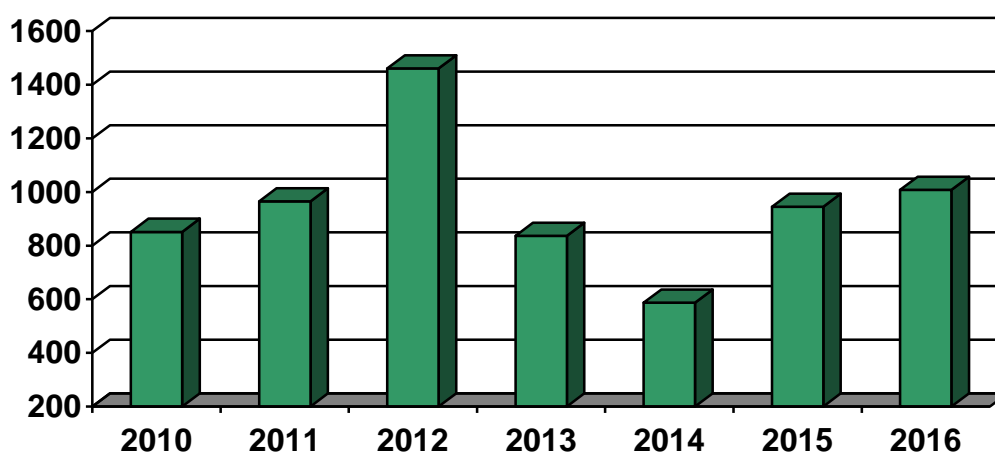
Zgodnie z art. 20 ust. 3 *ustawy o Policji*, jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom określonym w art. 19 ust. 1 *ustawy o Policji* lub ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, Policja w 2016 r. mogła korzystać z informacji dotyczących umów ubezpieczenia, a w szczególności z przetwarzanych przez zakłady ubezpieczeń danych podmiotów, w tym osób, które zawarły umowę ubezpieczenia, a także przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową.

Powyższe informacje i dane, udostępnia się na podstawie postanowienia wydanego na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji, Komendanta Centralnego Biura Śledczego Policji albo komendanta wojewódzkiego Policji przez sąd okręgowy właściwy miejscowo ze względu na siedzibę wnioskującego organu (art. 20 ust. 5 ustawy o Policji).

Po rozpatrzeniu wniosku sąd, w drodze postanowienia, wyraża zgodę na udostępnienie informacji i danych wskazanego podmiotu, określając ich rodzaj i zakres, podmiot zobowiązany do ich udostępnienia oraz organ Policji uprawniony do zwrócenia się o przekazanie informacji i danych albo odmawia udzielenia zgody na udostępnienie informacji i danych (art. 20 ust. 7 ustawy o Policji).

Na postanowienie sądu w powyższych sprawach, organowi Policji wnioskującemu o wydanie postanowienia, przysługuje zażalenie (art. 20 ust. 8 ustawy o Policji).

W 2016 r. Policja, na podstawie art. 20 ust. 3 *ustawy o Policji*, wnioskowała o ujawnienie tajemnicy ubezpieczeniowej lub tajemnicy bankowej w **1008** przypadkach (w 2010 r. – 851, w 2011 r. – 965, w 2012 r. – 1461, w 2013 r. – 836, w 2014 r. – 587, w 2015 r. – 945). Sąd w **933** przypadkach wydał postanowienie o udzieleniu Policji informacji stanowiących tajemnicę bankową i w **75** przypadkach wyraził zgodę na udostępnienie informacji stanowiących tajemnicę ubezpieczeniową. Sąd nie wydał postanowienia o odmowie udzielenia informacji stanowiącej tajemnicę bankową (dotychczas takie postanowienia zostały wydane w 2010 r. – 4, w 2011 r. – 1, w 2012 r. – 10, w 2015 r. - 5) lub tajemnicy ubezpieczeniowej (dotychczas w 2012 r. sąd wydał 2 tego rodzaju postanowienia).

■ liczba wniosków o ujawnienie tajemnicy bankowej lub ubezpieczeniowej

W **34** przypadkach sąd wydał postanowienie o zawieszeniu obowiązku informowania podmiotu zainteresowanego, na podstawie art. 20 ust. 11 *ustawy o Policji* (w 2010 r. – 16, w 2011 r. – 35, w 2012 r. – 41, w 2013 r. – 59, w 2014 r. – 54, w 2015 r. – 58).

Dodać należy, że ustawą z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, znowelizowano także art. 20 ust. 3 ustawy o Policji, rozszerzając zakres informacji, które może uzyskiwać Policja oraz przesłanki korzystania z tych informacji, tj. w celu wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z tych przestępstw albo ich równowartości.

Na mocy tej ustawy Policja uzyskała prawo do korzystania z informacji stanowiących:

- 1) tajemnicę skarbową, przetwarzanych przez organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego;
- 2) tajemnicę zawodową, o której mowa w art. 9e ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1910, z późn. zm.);

- 3) dane indywidualne, o których mowa w art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.);
- 4) tajemnicę zawodową w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 719, 831, z późn. zm.);
- 5) tajemnicę zawodową w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, z późn. zm.);
- 6) tajemnicę zawodową w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 9) tajemnicę w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 291, z późn. zm.);
- 10) tajemnicę zawodową w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1289 z późn. zm.).

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
